

Załącznik nr 3

Objaśnienia do zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno na lata 2019-2028

Wieloletnia Prognoza Finansowa jest dokumentem strategicznym służącym ocenie długoterminowego potencjału Gminy w celu zaprognozowania niezbędnych wydatków bieżących oraz ustalenia możliwości inwestycyjnych w kontekście efektywnego zarządzania środkami pożyczkowo-kredytowymi, finansującymi potrzeby rozwojowe.

Aktualna zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno jest kontynuacją bazy Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno obejmującej okres 2018 – 2028 według stanu na dzień 9 listopada 2018 r., tj. jej zmiany wprowadzonej uchwałą nr XLIII/311/2018 Rady Gminy Stolno z dnia 9 listopada 2018 r.

I. Założenia makroekonomiczne i finansowe

Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno na lata 2019-2028 została opracowana w oparciu o założenia prognostyczne przedstawione przez Ministerstwo Finansów w dokumentach rządowych, w tym w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2018-2021 i w stanowiącym część tego planu Programie Konwergencji - Aktualizacja 2018, przyjęta przez Radę Ministrów 24 kwietnia 2018 r., będących podstawą przygotowania projektu budżetu państwa na 2019 r. oraz wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

W szczególności wykorzystano wskaźniki opublikowane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego stanowiące podstawę do przeszacowania stawek maksymalnych podatków i opłat lokalnych, opisane w objaśnieniach do projektu budżetu gminy na 2019 r.

Do wyliczenia kosztów odsetek od zadłużenia przyjęto prognozowane stawki WIBOR6M.

W ramach omawianej prognozy wyróżnia się rok 2019 jako rok bazowy, który jest zgodny z danymi zawartymi w uchwale w sprawie budżetu Gminy Stolno na 2019 rok i szczegółowo objaśniony w uzasadnieniu do tej uchwały.

Wyzwaniem na 2019 rok i lata następne będzie uzyskanie odpowiednich środków na cele rozwojowe. Zakłada się kontynuację realizacji wieloletnich założeń inwestycyjnych obejmujących projekty planowane do współfinansowania ze środków perspektywy Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 (z okresem rozliczeniowym do 2022 roku). Założono

uzyskanie dofinansowania z nowej perspektywy unijnej do realizacji projektów majątkowych w latach 2019 – 2020. Kluczowym wsparciem tych możliwości inwestycyjnych poprzez zapewnienie finansowania wkładu własnego będzie zaciąganie w tych latach kredytów i pożyczek, albowiem szczególnie do 2020 roku kwestią nadrzędną będzie wykorzystanie szans rozwojowych Gminy, w tym dotyczących infrastruktury i związanych z nią inwestycji, przy zachowaniu długoterminowej równowagi finansowej Gminy.

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych w latach 2019 – 2028 (wyłączając majątkowe przedsięwzięcia jednoroczne uwzględnione w planie na 2019 r) sięga 8.878.804,34 zł.

Obok założeń makroekonomicznych punktem wyjścia do opracowania wieloletniej prognozy finansowej jest ocena aktualnej sytuacji finansowej Gminy oparta na oszacowaniu wykonania budżetu za 2018 r. Przewiduje się wstępnie, że w roku 2018 nastąpi znaczące zmniejszenie wyniku ujemnego budżetu gminy w stosunku do planowanego na koniec 2018 roku do poziomu minus 5.918.113,35 zł oraz wygenerowanie wolnych środków na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczeń kredytów. Stworzy to korzystniejsze warunki do bezpieczniejszego finansowania inwestycji i zaciąganiu zobowiązań w 2019 r.

II. Dochody

Prognoza dochodów warunkuje poziom wydatków możliwych do poniesienia w przyszłości. Prognoza dochodów bieżących została opracowana w oparciu o analizę realizacji dochodów bieżących w latach poprzedzających rok budżetowy, dla każdego źródła dochodów budżetowych odrębnie. Ponadto przeprowadzona została szczegółowa analiza oczekiwanych wpływów w perspektywie najbliższych dwóch lat, tj. 2019 i 2020 i dokonana weryfikacja prognoz dochodów w poszczególnych źródłach, objaśniona przy opisie do projektu uchwały budżetowej na 2019 rok, w którym m.in. uwagę zwraca fakt, że założono osiągnięcie dochodów ze sprzedaży majątku w wysokości 80.000,00 zł. Tymczasem pomimo znaczącej skali zmian w tym krótkim okresie, w perspektywie dalszej, obejmującej 2021 rok i lata następne poszczególne kategorie dochodów przyjęte zostały na poziomie zbliżonym do 2021 r. Oznacza to, że dochody w 2028 r. osiągną wielkość z poziomu dochodów bieżących roku 2021. Począwszy od 2020 r. w prognozie uwzględniono wpływy z gospodarowania majątkiem, ale wyłącznie o charakterze dochodów bieżących, tzn. dochodów z najmu, dzierżawy mienia, użytkowania wieczystego. Duża zmienność czynników wpływających na wysokość dochodów majątkowych, w tym w szczególności brak stabilności

na rynku nieruchomości, oraz mocno ograniczone zasoby Gminy powodują, że prognozowanie w oparciu o planowane do osiągnięcia dochody ze sprzedaży majątku na 2020 r. obarczone byłyby dużym ryzykiem.

Natomiast prognozuje się, że wpływy Gminy Stolno z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje w okresie objętym prognozą wyniosą:

- w 2019 r. : 1.949.621,64 zł,
- w 2020 r. : 1.483.039,00 zł.

W Gminie Stolno dochody z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje będą stanowiły:

- środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej,
- środki na inwestycje z budżetu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Prognozuje się, że dochody z tytułu realizacji inwestycyjnych programów Unii Europejskiej będą realizowane w latach 2019 -2020 i wyniosą łącznie 2.889.682,00 zł. W

poszczególnych latach będą kształtowały się następująco:

- w 2019 r. : 1.458.370,64 zł,
- w 2020 r. : 1.483.039,00 zł.

Prognozuje się również, że środki z budżetu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego na dofinansowanie inwestycji będą realizowane w 2019 r. w wysokości 491.251,00 zł.

II. Wydatki

Wydatki Gminy prognozuje się w warunkach Jej ograniczonych możliwości budżetowych w związku z wypełnieniem norm ostrożnościowych.

Wahania wydatków ogółem spowodowane są zmianami w poziomie nakładów inwestycyjnych. Najwyższy poziom wydatków ogółem przypada na 2019 rok i osiągnie kwotę 23.463.518,46 zł.

Niewielkie nakłady inwestycyjne nie uwzględniają finansowania dotyczącego programowania od 2020 r. Ich niski poziom wynika również z konieczności zagwarantowania w ramach wydatków bieżących poważnych kwot na obsługę długu powstałego w znacznej mierze w 2018 r. Obowiązująca reguła bilansowania się budżetu bieżącego, zgodnie z którą wydatki bieżące w danym roku budżetowym nie mogą być większe niż dochody bieżące powiększone o nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych i wolne środki na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń kredytów, pożyczek, wyemitowanych papierów wartościowych z lat ubiegłych części finansującej deficyt budżetu,

znacząco ogranicza elastyczność planowania wydatków w sferze bieżącej. Mianowicie wysokość wydatków bieżących zarówno na etapie planowania budżetu jak i w toku jego realizacji determinowana jest poziomem możliwych do osiągnięcia dochodów bieżących. Ponadto obowiązujący przepis warunkuje możliwość zadłużania się od poziomu wypracowanego wyniku operacyjnego (dochody bieżące – wydatki bieżące) powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku w kolejnych latach okresu 2016 – 2018. Gmina Stolno chcąc więc realizować ujęte w wieloletniej prognozie finansowej przedsięwzięcia inwestycyjne będzie zmuszona maksymalizować poziom wyniku operacyjnego w okresie najbliższych trzech lat. Z uwagi na ograniczone możliwości zwiększania poziomu dochodów bieżących i brak możliwości pozyskania dochodów ze sprzedaży majątku duży nacisk będzie musiał zostać położony na ograniczanie wydatków bieżących.

Prognozuje się, iż w dłuższej perspektywie wydatki bieżące Gminy Stolno kształtować się będą na poziomie zbliżonym do wysokości z 2020 r. (uwzględniając zmiany kosztów obsługi spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek). Wskazać też trzeba, że utrzymanie dyscypliny wydatków bieżących ograniczać będą:

- zobowiązania wynikające z podpisanych umów długoterminowych,
- konieczność wyasygnowania środków własnych tytułem zagwarantowania udziałów własnych w finansowaniu dotacjami z budżetu państwa: kosztów realizacji wypłat zasiłków stałych oraz kosztów opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, kosztów dożywiania uczniów,
- wzrost nakładów na bieżące utrzymanie oddawanych do użytku inwestycji, w szczególności: nowo-wybudowanych obiektów w ramach rozbudowy szkół, przedszkoli, świetlic wiejskich, miejsc wypoczynku i rekreacji oraz boisk sportowych,
- znaczący wzrost wydatków jednostek pomocniczych w ramach budżetu gminy, tzw. Funduszu Sołeckiego z uwagi na mocno zwiększoną podstawę naliczania tego Funduszu o dotacje na świadczenia wychowawcze w ramach Programu 500+ , szczególnie w odniesieniu do danych z 2017 r. i 2018 r.
- koszty obsługi długu, tj. oprocentowanie kredytów i pożyczek.

Koncentracja nakładów inwestycyjnych zakładana jest na lata 2019 - 2020 (z możliwością rozliczenia wydatków do 2022 r.). W okresie tym planuje się realizację szeregu kluczowych inwestycji, tj:

- pomoc finansową na realizację zadania pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 548 Stolno-Wąbrzeźno od km 0 + 005 do km 29 + 619 z wyłączeniem węzła autostradowego w m. Lisewo od km 14 + 144 do km 15 + 146” ,
- przebudowę boiska sportowego wraz z utworzeniem zaplecza rekreacyjnego z przeznaczeniem na Plenerowe Centrum Aktywności Lokalnej w Małym Czystem,
- budowę miejsca rekreacji w miejscowości Rybieniec,
- przebudowę drogi gminnej nr 060204C Gorzuchowo-Krajęcín,
- modernizację wraz z remontem wielorodzinnego budynku mieszkalnego w Klęczkowie Gmina Stolno,
- wykonanie mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach szkół podstawowych w Stolnie i w Robakowie.

Każdorazowo dokonując zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Stolno zastrzega się, że w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, które zamierza się przeznaczyć na sfinansowanie części projektów nastąpi unieważnienie odpowiednich postępowań o zamówienie publiczne.

W dokumencie ujęto również przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji przy finansowaniu środkami własnymi oraz innymi źródłami niż pomocowe, tj. m.in. :

- budowę kolektora ściekowego Wabcz-Stolno,
- przebudowę drogi gminnej nr 060227C Etap II.

Reasumując prognozowany poziom wydatków Gminy w projekcie WPF 2019 - 2028 zapewnia spłatę zadłużenia Gminy przy zagwarantowaniu środków na finansowanie inwestycji prorozwojowych.

III. Deficyt

Deficyt budżetu w 2019 r. w wysokości 320.201,41 zł jest odzwierciedleniem skutku planowanego do realizacji programu inwestycyjnego w związku z zaangażowaniem w finansowanie inwestycji środków zwrotnych. Planowana nadwyżka budżetowa w latach 2020 – 2028 odpowiada planowanej spłacie zobowiązań dłużnych.

IV. Przychody

Prognoza przychodów jest kolejnym elementem Wieloletniej Prognozy Finansowej warunkującym poziom przyszłych nakładów ponoszonych przez Gminę Stolno. W ramach przychodów Gminy Stolno planuje się środki:

- z tytułu nowo zaciąganego długu,
- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Deficyt budżetu w 2019 r. oraz wcześniej zaciągnięte zobowiązania dłużne determinują wysokość nowo zaciąganego długu - w przypadku Gminy Stolno stanowiącą kwotę pożyczek i kredytów.

Zgodnie z Prognozą zasadnicze obciążenie budżetu nowo zaciąganych pożyczkami w wysokości 2.176.126,41 zł przypada na 2019 r. przede wszystkim w związku ze spłatą wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek a także z przygotowaniem do realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych. Zaciąganie nowych zobowiązań dłużnych prognozuje się tylko w 2019 r. Planowany w ramach Prognozy okres spłaty nowo zaciąganych pożyczek i kredytów nie przekracza okresu 10 lat zgodnie z warunkami ofert kredytowych dla sektora samorządowego wybranych banków: Bank Millenium, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Spółdzielczy w Toruniu oraz w zgodności z zasadami udzielania pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Prognozowane w ramach przychodów środki zwrotne korygowane będą wolnymi środkami na rachunku bieżącym wynikającymi z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, ustalonymi na podstawie bilansu za rok poprzedzający.

V. Rozchody

W ramach rozchodów planuje się spłaty zaciągniętego długu oraz planowanego do zaciągnięcia w okresie wieloletniej prognozy finansowej. Na zmniejszenie ostatnich spłat rat kapitałowych zaplanowanych pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki w Toruniu mogą oddziaływać ich częściowe umorzenia udzielane przez Fundusz zgodnie z Zasadami Udzielania Pomocy Finansowej ze Środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu zatwierdzanymi uchwałą Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Zgodnie z Prognozą zasadniczy ciężar ograniczenia długu przypada na lata 2020 - 2024. Wykup zadłużenia nastąpi w 2028 r.

VI. Dług

Okres prognozy długu Gminy Stolno zostaje wyznaczony zgodnie z najdłuższym okresem wykupu zobowiązań dłużnych tj. do 2028 r.

Prezentowana prognoza zadłużenia przekłada się na program przedsięwzięć inwestycyjnych Gminy Stolno w latach 2019 - 2028. Maksymalny poziom zadłużenia, osiągający wartość 7.914.410,24 zł przypada na 2019 r. W kolejnych latach planuje się stały spadek wartości długu aż do jego całkowitego wygaśnięcia w 2028 r.

Ze względu na szeroki program inwestycyjny należy zasignalizować dużą częstotliwość korekt finansowania potrzeb pożyczkowo/kredytowych w najbliższych latach w następstwie zmian wprowadzanych w projektach inwestycyjnych. Może też na przykład wystąpić skoncentrowanie płatności w krótkim czasie zarówno wydatkowych jak i dochodowych z tytułu refundacji środków zagranicznych. Ponadto duża zmienność parametrów finansowych oraz ewentualny wzrost kosztów inwestycji mogą generować ryzyko zwiększania nowo-zaciąganego długu. Najważniejsza jest jednak konieczność dostosowania długu w perspektywie wieloletniej do wymogów wskaźnika ograniczającego zadłużenie z art. 243 ustawy o finansach publicznych.